

gemeente
Zoetermeer

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Toelichting per onderwerp

1. Nationaal Programma Onderwijs (per saldo budgettair neutraal)

De gemeente heeft in 2022 de gehele rijksbijdrage voor het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen voor de periode 2022-2025, een bedrag van in totaal € 2,5 mln. De NPO-middelen zijn bedoeld om COVID-19 achterstanden in het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs te verminderen. In 2024 worden de middelen onder andere ingezet voor het verminderen van schooluitval, het verbeteren van schoolveiligheid en een aanbod voor kunst en cultuur. De middelen worden voor een deel ingezet voor jeugdzorgactiviteiten daar waar de problemen een relatie hebben met school en COVID-19. Dit geld mag tot en met juli 2025 worden besteed.

Bij de aanvang van 2024 was van het totale budget nog € 0,8 mln. beschikbaar. Hiervan zal in 2024 ruim de helft worden besteed, het restant mag worden meegenomen naar 2025. Voor het merendeel van deze middelen (€ 0,8 mln.) zijn al verplichtingen aangegaan en de uitbetaling van de subsidie vindt periodiek plaats in de periode 2024-2025.

2. Onderwijsachterstandenbeleid OKE-regeling (rijksmiddelen) (per saldo budgettair neutraal)

De afgelopen jaren is er sprake van een onderbesteding van de rijksbijdrage voor onderwijsachterstanden. Er is minder geld nodig om het gemeentelijke beleid en de wettelijke taken voor onderwijsachterstanden goed uit te voeren. De partners in de stad zijn op de hoogte van de mogelijkheid om extra subsidie aan te vragen als er behoefte is aan uitbreiding van het aanbod.

Wij hebben in 2024 de beschikking over een budget van € 5,6 mln. Er zijn diverse nieuwe subsidieaanvragen toegekend, maar ondanks deze uitbreidingen is er nog steeds sprake van een onderbesteding. Voor 2024 bedraagt deze naar verwachting € 0,1 mln.

De onderbesteding mag jaarlijks meegenomen worden naar het volgende jaar. Als de middelen eind 2026 niet zijn besteed, zal het saldo terugbetaald moeten worden aan het Rijk.

3. Onderwijsachterstandenbeleid OKE-regeling (gemeentelijke middelen) (voordeel € 240.000)

De laatste jaren zien we een afname van het aantal peuters dat deelneemt aan het 'gewone' peuterspeelzaalwerk. Dit komt door een verschuiving van gewoon peuterzaalwerk naar aanbod voor kinderen met onderwijsachterstanden. De kosten voor dat laatste aanbod mogen we uit de rijksmiddelen voor onderwijsachterstanden betalen. Daardoor blijft er gemeentelijk budget 'OKE – peuterspeelzaalwerk' over.

Het budget bedraagt ongeveer € 0,8 mln. De verwachte onderschrijding bedraagt € 0,24 mln.

4. Verbouwing Paltelaan 103 (nadeel € 92.000)

Om het voormalige 2B home pand op korte termijn geschikt te maken voor taallessen in de internationale schakelklassen (ISK) zijn diverse aanpassingen nodig geweest. De kosten op dit programma moeten in relatie gezien worden met het gemelde voordeel ad € 0,5 mln. op programma 2 onder Noodopvang ontheemde Oekrainers.

5. Strategie werklocaties (per saldo budgettair neutraal)

De uitvoering van de gebiedsvisie gemengd zakendistrict Entree-Zuid is vanwege de vertraging van de Entree uitgesteld. Dit levert een voordeel op van € 0,1 mln. Hier staat een lagere onttrekking aan de reserve Fonds Zoetermeer 2040 tegenover.

6. Personeelslasten economie (nadeel € 300.000)

Door vertrek van personeel zijn er verschillende langdurig openstaande vacatures. Voor de uitvoering van de taken is extern personeel aangetrokken. Het externe personeel is duurder dan het eigen personeel. Dit veroorzaakt een nadeel van € 0,3 mln. Door de werving van nieuw personeel neemt het percentage inhuur wel af.

7. Reclame-inkomsten (nadeel € 150.000)

De abri's en reclamevitruines zijn nog niet aangesloten op het elektriciteitsnet. Daardoor kan het afgesproken bedrag nog niet in rekening worden gebracht. Daarnaast is de in de begroting opgenomen indexering hoger dan contractueel in rekening mag worden gebracht. Dit geeft een nadeel op de opbrengsten van € 0,15 mln.

8. Volwasseneneducatie - specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs (per saldo budgettair neutraal)

In de programmabegroting 2024 is voor de bestrijding van laaggeletterdheid rekening gehouden met een budget van in totaal afgerond € 2,0 mln. Van dit bedrag zal naar verwachting een bedrag van € 0,16 mln. niet worden besteed. Dit bedrag mag meegenomen worden naar het volgende jaar. De inkomsten van het rijk schuiven met hetzelfde bedrag door naar 2025.

9. Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen (voordeel € 100.000)

In de programmabegroting 2024-2027 is voor de jaarschijven 2024 en 2025 een bedrag van € 0,2 mln. gealloceerd aan de inzet van extra beleidsadviseurs om nieuwe kennis en werkwijzen te ontwikkelen voor Zoetermeer 2040. Inzet hierbij is om nieuwe expertise en werkprocessen te ontwikkelen om de samenhang en bundeling tussen het fysiek en sociaal domein tot stand te brengen. Deze middelen worden in 2024 niet volledig besteed. Voor het restant zal bij de jaarstukken 2024 een voorstel worden gedaan tot budgetoverheveling.

10. Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) (per saldo budgettair neutraal)

Het Regionaal Mobiliteitsteam Zuid-Holland Centraal (RMT ZHC) helpt werkzoekenden, werknemers en ondernemers met onder andere kosteloze (om)scholing en begeleiding. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt hiervoor € 0,296 mln. beschikbaar in 2024. Middelen die niet worden ingezet worden door het Ministerie teruggevorderd.

11. Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (voordeel € 1.918.000)

De gemeente Zoetermeer ontvangt en beheert als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal de middelen voor de regio. De besteding van deze middelen wordt bepaald in overleg met de regionale partners en vastgelegd in het jaarlijks op te stellen Uitvoeringsplan ZHC. De kosten van de afgesproken activiteiten vallen op 3 posten lager uit dan ingeschat:

- Regiogelden (€ 0,341 mln. voordeel):
Deze middelen ontvangt de regio met als doel om de regionale samenwerking te verstevigen. Deze middelen zullen ingezet worden om de vorming van het Werkcentrum in 2025 te financieren.
- Perspectief op werk/Dichterbij dan je denkt (€ 0,269 mln. voordeel):
In 2022 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld door het Rijk om in te zetten voor de krapte op de arbeidsmarkt. Vanuit deze middelen is het project Matchmakers voortgezet, is extra inzet binnen het leerwerkloket bekostigd (oa praktijkleren) en is een start gemaakt met het versneld integreren van statushouders die nog binnen een COA verblijven. Het voordeel nemen we mee naar de meerjarenagenda van het Werkcentrum waarin op basis van een arbeidsmarktanalyse bepaald wordt welke projecten we in 2025 draaien om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt dichterbij elkaar te brengen.
- Steun- en herstelpakket (€ 1,308 mln. voordeel):
Voor de aanpak jeugdwerkloosheid heeft het Rijk in 2020 en 2021 middelen beschikbaar gesteld vanuit het steun- en herstelpakket omdat de

verwachting was dat de jeugdwerkloosheid sterk zou stijgen. De arbeidsmarkt is echter in korte tijd snel veranderd, waardoor er minder jongeren werkloos zijn geraakt dan verwacht. Besloten is om deze middelen de komende vier jaar in te zetten voor de uitbreiding van de capaciteit van de Leerwerkmakelaars. Ook voor deze reservering geldt dat deze betrokken wordt in de plannen die we in de meerjarenagenda van het Werkcentrum opnemen.

Omdat deze middelen van de regio zijn (en daarmee dus niet vrij besteedbaar), zal bij de jaarrekening een voorstel worden gedaan voor een resultaatbestemming.

12. ESF Re-integratie en arbeidsinpassing Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (AMR-ZHC) (nadeel €100.000)

De gemeente Zoetermeer heeft als centrumgemeente van de arbeidsmarktregio voor de periode 2020 t/m 2022 middelen ontvangen vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) om de brede kwetsbare ESF-doelgroep uitkeringsgerechtigden (waaronder ook jongeren < 28 jaar, arbeid belemmerden en vreemdelingen/statushouders) binnen de context van COVID-19 te bereiken en stapsgewijs toe te leiden naar arbeidsparticipatie/betaald werk. In het Tweede Tussenbericht van 2023 is in anticipatie op de eindafrekening een melding gedaan van een incidenteel voordeel van € 0,8 mln. In het Eerste Tussenbericht van 2024 is dit voordeel met € 0,2 mln. naar beneden bijgesteld omdat de ESF-inkomsten lager uit bleken te vallen dan eerder werd gedacht. Dit werd veroorzaakt doordat een deel van de gedeclareerde trajecten niet declarabel was omdat het om zorgtrajecten bleek te gaan i.p.v. toeleiding naar arbeid. Bij de eindafrekening is gebleken dat de bij het Eerste Tussenbericht berekende bijstelling van € 0,2 mln. niet op de juiste wijze was berekend en €0,3 mln. had moeten zijn. Het verschil van € 0,1 mln. wordt bij dit tweede tussenbericht gemeld. Het uiteindelijke resultaat op dit ESF-project is daarmee afgerond €0,4 mln. voordelig.

13. ESF Arbeidstoeliding praktijkonderwijs en voortgezet onderwijs Zuid-Holland Centraal (PrO-vso ZHC) 2022-2023 (per saldo budgettair neutraal)

De gemeente Zoetermeer heeft voor het schooljaar 22-23 een bedrag van € 0,204 mln. ontvangen vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF) om de PrO/vso-scholen te kunnen laten investeren in arbeidstoeliding en duurzame arbeidsinpassing/ -participatie van leerlingen. Dit bedrag wordt door de gemeente rechtstreeks uitgekeerd aan de PrO/vso- scholen.

14. Sociale werkvoorziening (nadeel € 258.000)

De loonkosten van mensen in de sociale werkvoorziening die werken bij werkbedrijf De Binnenbaan worden bekostigd door de gemeente. Voor deze loonkosten wordt voor 2024 een incidenteel nadeel van € 0,258 mln. verwacht. Dit nadeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hoger aantal FTE SW-dienstverbanden dan waar werkbedrijf De Binnenbaan in haar begroting voor 2024 rekening mee had gehouden.

15. Personeelslasten Sociaal Domein (nadeel €667.000)

Deze afwijking wordt ten eerste veroorzaakt door de vervanging van meerdere langdurig zieke medewerkers. Ten tweede leidt de huidige arbeidsmarkt tot een groot verloop, waarbij overdracht aan en het inwerken van nieuwe medewerkers veel tijd kost. Dat effect speelt ook bij het inwerken van nieuwe medewerkers voor de crisismaatregelen (Leefgeldregeling voor Oekraïners en de Energietoeslag). Ten derde leidt de inhuur van noodzakelijke externe expertise tot hogere kosten.

16. Projecten Sociaal Innovatiefonds (SIF) (per saldo budgettair neutraal)

Voor jaarschijf 2024 staat er € 0,978 mln. aan uitgaven begroot verdeeld over 3 projecten. Totaal wordt er € 0,02 mln. besteed in 2024. Bij de jaarrekening zal een voorstel worden gedaan voor herfasering van het restant.

Voor het project Basisbanen hebben de ontvangen voorstellen vanuit de Binnenbaan niet het gewenste innovatieve karakter en daarom is besloten het project niet op te starten (€ 0,443 mln. voordelig). Dit budget kan worden toegevoegd aan de reserve SIF. Voor het project Onder de Pannen is de gemeente nog in gesprek met de woningcorporaties (€ 0,187 mln. voordelig). Voor het project Vindplaats verborgen schulden is minder uitgegeven dan begroot. Dit komt met name omdat de geraamde kosten voor aansturing en ondersteuning in het project lager zijn uitgevallen (€ 0,326 mln. voordelig). Naar aanleiding van het adviesrapport wordt gekeken naar mogelijke vervolgstappen.

17. Regionale Regietafel Haaglanden (nadeel € 10.000)

Aan de Regionale Regietafel Haaglanden wordt samen met andere gemeenten in de provincie samengewerkt aan gezamenlijke opgaven op het terrein van asiel, huisvesting statushouders, en integratie en participatie. De provincie Zuid-Holland stelt hiertoe in 2024 een bedrag beschikbaar van € 0,072 mln. voor de ondersteuning van de Regionale Regietafel Haaglanden. Er is tevens sprake van een cofinanciering, waarbij een bedrag van € 0,01 mln. voor rekening komt van de gemeente Zoetermeer in de vorm van (extra) personele inzet. Dit geeft een nadeel op de lasten van in totaal € 0,082 mln.

18. Financiële ondersteuning alleenverdienersproblematiek (nadeel € 168.000)

Er is een groep alleenverdienende huishoudens die door een samenloop van sociale zekerheid, toeslagen, en fiscaliteit een lager besteedbaar inkomen heeft dan een vergelijkbaar huishouden in de bijstand. In 2023 en 2024 kunnen gemeenten dergelijke huishoudens die zich melden compenseren via de individuele bijzondere bijstand. De verwachte kosten bedragen € 0,168 mln. Hiervoor worden middelen ter beschikking gesteld in de algemene uitkering uit het gemeentefonds, zie het overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (OAD).

19. Toeslagenaffaire (per saldo budgettair neutraal)

Het Rijk heeft de gemeente gevraagd te ondersteunen bij zijn maatregelen in het kader van de kinderopvangtoeslag. Dit beroep betreft enerzijds zaken in de uitvoering en anderzijds het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen op de betreffende groep ouders. Onze eerste inschatting van de hiermee samenhangende kosten bestaat uit:

- De verwachte totale afwijking aan de lastenkant is € 2,692 mln.:
 - € 1,2 mln. uitvoeringskosten
 - € 0,1 mln. kwijtschelding
 - € 1,392 mln. individuele verstrekkingen (met name medisch en inrichting woning)
- De verwachte vergoeding van het Rijk met betrekking tot deze kosten voor het jaar 2024 bedraagt €2,692 mln.

20. Wet Inburgering (per saldo budgettair neutraal)

De wet inburgering 2021 heeft in Zoetermeer een nieuw hoofdstuk ingeluid in het streven naar een inclusieve en harmonieuze samenleving. Met een duidelijke focus op participatie, taalverwerving en maatschappelijke betrokkenheid, heeft de gemeente Zoetermeer zich toegewijd aan het ondersteunen van nieuwkomers bij hun integratieproces. Zoetermeer hecht er belang aan om nieuwkomers te voorzien van de juiste instrumenten en hulpmiddelen om niet alleen de Nederlandse taal te leren, maar ook essentiële vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn om vol vertrouwen deel te nemen aan het arbeidsproces en de gemeenschap. Hiervoor ontvangen wij via een Specifieke Uitkering van het Ministerie van SZW-middelen voor de bekostiging van inburgeringsvoorzieningen. De uitkering is nu voorlopig vastgesteld en wordt na afloop van 2024 definitief vastgesteld als bekend is hoeveel asielstatushouders, gezins- en overige migranten in de gemeente werkelijk gevestigd zijn. De lasten worden ingeschat op € 1,026 mln. De (werkelijke) kosten worden via de specifieke uitkering volledig vergoed door het rijk.

21. Hoogwaardig handhaven (nadeel € 200.000)

Hoogwaardig handhaven is gericht op het vroegtijdig ontdekken en voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de sociale voorzieningen om de schade voor de burger en de gemeente te beperken. Het voordeel aan de lastenkant van € 0,1 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er minder aan boetes en terugvorderingen is kwijtgescholden dan begroot. Het nadeel van €0,3 mln. aan de batenkant wordt deels veroorzaakt door een lagere debiteurenstand vanwege een lager aantal terugvorderingen (€ 0,5 mln. nadelig), wat op zijn beurt zorgt voor een bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 0,2 mln. voordelig).

22. Leenbijstand (per saldo voordeel € 31.000)

Leenbijstand is een vorm van bijzondere bijstand die verstrekt wordt als lening en, net als bij een reguliere lening, moet worden terugbetaald. Door het niet behalen van de taakstelling vergunninghouders en de impact van de toeslagenaffaire zijn er aanzienlijk minder verstrekkingen geweest, met een verschil van € 0,239 mln. ten opzichte van de begroting. Dit heeft geresulteerd in een lagere opname van vorderingen, namelijk € 0,208 mln. minder dan begroot.

23. Kwijtschelding van belastingen (voordeel € 220.000)

In verband met verhoging van de vermogensnorm is een extra budget toegekend. De verhoging van de vermogensnorm heeft niet geleid tot meer kwijtscheldingsverzoeken tot nu toe. Op grond van de huidige inschatting levert dit een voordeel op van € 0,22 mln.

Financiële afwijkingen

Nr.	Doelstelling	Onderwerp	Afwijking TB2 '24 Bedrag in € * 1000	Voordeel/ Nadeel	Meerjarig/ Eenmalig
1	1.1	Nationaal Programma Onderwijs			
		Baten	- 400	Nadeel	Eenmalig
		Lasten	400	Voordeel	Eenmalig
2	1.1	Onderwijsachterstandenbeleid OKE-regeling (rijksmiddelen)			
		Baten	-100	Nadeel	Eenmalig
		Lasten	100	Voordeel	Eenmalig
3	1.1	Onderwijsachterstandenbeleid OKE-regeling (gemeentelijke middelen)	240	Voordeel	Eenmalig
4	1.1	Verbouwing Paltelaan 103	-92	Nadeel	Eenmalig

5	1.3	Strategie werklocaties - Lasten	100	Voordeel	Eenmalig
		Verrekening reserve - Baten	-100	Nadeel	Eenmalig
6	1.3	Personeelslasten economie	-300	Nadeel	Eenmalig
7	1.3	Reclame-inkomsten	-150	Nadeel	Eenmalig
8	1.5	Volwasseneneducatie - specifieke uitkering Wet Educatie Beroepsonderwijs - Baten	-160	Nadeel	Eenmalig
		Lasten	160	Voordeel	Eenmalig
9	1.5	Zoetermeer 2040 en gebiedsontwikkelingen	100	Voordeel	Eenmalig
10	1.5	Regionaal Mobiliteitsteam (RMT)			
		Lasten	-296	Nadeel	Eenmalig
		Baten	296	Voordeel	Eenmalig
11	1.5	Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal			
		- Regiogelden	341	Voordeel	Eenmalig
		- Perspectief op werk / Dichterbij dan je denkt	269	Voordeel	Eenmalig
		- Steun- en herstpakket	1.308	Voordeel	Eenmalig
12	1.5	ESF Re-integratie en arbeidsinpassing AMR-ZHC	-100	Nadeel	Eenmalig
13	1.5	ESF Arbeidstoeleiding PrO-vso ZHC 2022-2023			

		Lasten	-204	Nadeel	Eenmalig
		Baten	204	Voordeel	Eenmalig
14	1.5	Sociale werkvoorziening	-258	Nadeel	Eenmalig
15	1.5	Personeelslasten Sociaal Domein	-667	Nadeel	Eenmalig
16	1.5/1.6	Projecten Sociaal Innovatiefonds (SIF) - Lasten	956	Voordeel	Eenmalig
		Onttrekking Reserve Sociaal Innovatiefonds - Baten	-956	Nadeel	Eenmalig
17	1.6	Regionale Regietafel Haaglanden			
		Lasten	-82	Nadeel	Eenmalig
		Baten	72	Voordeel	Eenmalig
18	1.6	Financiële ondersteuning alleenverdienersproblematiek	-168	Nadeel	Eenmalig
19	1.6	Toeslagenaffaire	-2.692	Nadeel	Eenmalig
		Rijksbijdrage toeslagenaffaire	2.692	Voordeel	Eenmalig
20	1.6	Wet inburgering inkomsten Rijk	1.026	Voordeel	Eenmalig
		Trajectkosten wet inburgering	-1.026	Nadeel	Eenmalig
21	1.6	Hoogwaardig handhaven			
		Lasten	100	Voordeel	Eenmalig
		Baten	-300	Nadeel	Eenmalig

22	1.6	Leenbijstand				
		Lasten		239	Voordeel	Eenmalig
		Baten		-208	Nadeel	Eenmalig
23	1.6	Kwijtschelding van belastingen		220	Voordeel	Eenmalig
Saldo programma 1				564	Voordeel	

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen

Bedragen x € 1.000

Onderwerp	Bedrag	Toelichting onderwerp
Noodlokalen Nesciohove 105-107	285	Ten behoeve van een lokalenschuif worden er noodlokalen gerealiseerd voor IKC Klimboom. Hiervoor is extra investeringsbudget nodig van € 0,285 mln. De afschrijvingslasten worden binnen de begroting opgevangen.
1e Inrichtingskosten basisonderwijs	118	Voor de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair tbv de scholen Leo Kanner De Musketier en IKC De Vijf Pilaren is extra investeringsbudget nodig van € 0,118 mln. Met ingang van 2025 zijn hier € 13.000 extra lasten per jaar aan verbonden.

Technische begrotingswijzigingen

College/Raad	Toelichting
Raad	Per saldo neutrale budgetverschuiving tussen programma's & producten ivm actualisatie Vastgoedbegroting: effect op programma 1 is € 225K